

Od ledna přijde v ČR další zvýšení daní.

„Slibované úspory v dotacích byly od začátku nereálné“

- CZ24 News | 9. října 2023

ČESKO: Na začátku jara vláda po dlouhých průtazích představila konsolidační balíček. Slibovala veřejnosti výrazné škrty ve výdajích, nezvyšování přímých daní a zbrzdění zadlužování. Kabinet Petra Fialy si však konečnou podobou balíčku, který se promítá do návrhu státního rozpočtu na příští rok, vyplýval velkou část politického kapitálu a rozhněval téměř všechny voliče. Zvedl daně, zavedl nové kvazidaně a deficit meziročně sníží o pouhých padesát miliard.

Vláda ve svém konsolidačním balíčku z jara slibovala výrazné úspory na výdajové straně a tvrdila, že podstatná část se jich odehraje ve škrtech v národních dotacích, které plynou přímo ze státních peněz. Vyškrtat se má nakonec 84 miliard, ovšem nejpodstatnější část z této částky, 38 miliard, tvoří ukončení dotování poplatků za obnovitelné zdroje, který budou znovu platit domácnosti. To znamená, že vláda nakonec škrtnula národní dotace jen v objemu 46 miliard korun.

„NRR od počátku upozorňovala, že nalezení proklamované výše úspor bude v oblasti národních dotací velmi obtížné až nereálné, a že klíčovým dotačním titulem, který je redukován, je přenesení úhrad poplatků za obnovitelné zdroje zpět na domácnosti a podniky tak, jak tomu bylo před rokem 2023. Vládou schválený návrh státního rozpočtu na rok 2024 tuto tezi do značné míry potvrzuje. Přenesení poplatků za obnovitelné zdroje bude mít rovněž za následek zvýšení složené daňové kvóty,“ dodávají k tomu členové NRR.

Že vrácení poplatku za OZE nepřímou znamená další zvýšení daní, říká i hlavní ekonom Roklen Pavel Peterka. „Jisté obavy mám z naplnění původního plánu konsolidačního balíčku, kde významnou část úspor mají přinést škrty na výdajové stránce. Konkrétně v oblasti dotací. Z návrhu rozpočtu to vypadá, že v rámci úspor bohužel došlo k polevení škrtnutí zemědělských dotací. Problematické vidím, že k tomu došlo na úkor financování ve vzdělávání, konkrétně v oblasti školního stravování. Naopak škrtnutí podpory obnovitelných zdrojů v návrhu zůstalo a je jednou z nejvýraznějších položek. Je důležité dodat, že zaplacení této podpory přejde na občany, což částečně splňuje definici zvýšení daní, respektive kvazidaní,“ uvádí ekonom.

Peterka také upozorňuje na fakt, že kolem celého úsporného balíčku a opatření, která se dotknou prakticky všech občanů, panovala divoká diskuze, přitom výsledek úspor není příliš závratný. „Neumím si příliš představit, že by každý další rok měla probíhat podobně náročná debata jako v případě konsolidačního balíčku, která ve výsledku povede k meziročnímu snížení deficitu o 50 miliard,“ říká ekonom.

„Navíc, každé další jednání o dodatečných úsporách bude náročné, protože bude nutné říznout hlouběji do rozpočtu. Tzv. nízko visící ovoce, tedy opatření, která je snadnější identifikovat a prosadit, je běžně sklizeno v prvních kolech podobných plánů. Každé další návrhy bude náročnější najít a prosadit. Musíme také zohlednit, že se stále jedná pouze o plán, který nemusí vyjít. Často dochází

k dalším korekcím v rozpočtu a historie ukazuje, že se mnohdy jedná o korekce směrem k vyššímu deficitu. Korekce můžou být taženy nerealistickými očekáváními vývoje daňových příjmů a případně podhodnocením některých položek na výdajové stránce,“ dodává Peterka.

Národní rozpočtová rada (NRR) upozorňuje na fakt, že velkou část konsolidačních snah vlády pohltí nové výdaje. „Ty jsou vládou schvalovány časově odděleně od konsolidačního balíčku, nebo jsou důsledkem nárůstu zadlužení. Na vývoji strukturálního schodku, který má v příštím roce dosáhnout hodnoty 2,2 procenta HDP, je tak vidět jen nepatrné zlepšení oproti roku letošnímu, kdy se očekává konečný strukturální schodek ve výši 2,3 procenta HDP. V systému veřejných financí tak zůstává i nadále zabudována silná strukturální nerovnováha, která bude muset být řešena v období po celkové implementaci stávajícího balíčku, tedy po roce 2025,“ uvádí NRR ve vyjádření k návrhu státního rozpočtu.

Obrovské množství peněz vláda pálí na financování státního dluhu. Obsluha dluhu se stále prodražuje a příští rok má vzrůst z letošních 70 miliard na 95 miliard korun. Tedy meziročně jde o růst o 36 procent.

Někteří ekonomové jsou k celému představenému rozpočtu na příští rok a schodku ve výši 252 miliard mnohem skeptičtější než NRR. Podle ekonoma Víta Hradila je naprosto šílené, že si náš stát musí půjčovat takto obří množství financí v situaci, kdy se nic mimořádného neděje. „Zároveň se stáváme i evropskou raritou, když většina ostatních zemí po pominutí pandemické a válečné krize své rozpočty již narovнала a předchozí dluhy splácí, zatímco my naopak plánujeme je dále navyšovat prakticky nezměněným tempem,“ řekl deníku Echo24.

„Žádná konsolidace se nekoná a v tomto volebním období již evidentně ani konat nebude. Vše co vláda slavně ušetří konsolidačním balíčkem obratem utrácí jinde a výsledný stav je prakticky stejný jako před zahájením jejího konsolidačního úsilí,“ dodává.

[ZDROJ](#)